

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Ke pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Korešnice prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 4.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 278.

V Ljubljani, v sredo 3. decembra 1890.

Letnik XVIII.

Dolenjska železnica.

Dolenjskim občinam gledé podpisovanja glavinskih delnic za dolenjske železnice bodi nastopno v pojasnilo:

Občine, koje hoté zgradnjo dolenjskih železnic podpirati s tem, da prevzamejo glavinske delnice „al pari“, skleniti imajo to v kaki seji občinskih odbornikov.

V tem sklepu naj se izjavi, v kaki nominalni vrednosti bi hoteli prevzeti delnice, in ta znesek moral bi se razdeliti na sto delov, ker se bodo delnice glasile vsaj na 100 glđ.

Na podstavi tega ukrepa izgotovi naj se po pridejanem obrazci podpisana izjava, koje naj podpiše občinski predstojnik, jeden občinski svetovalec in dva občinska odbornika, in pritisniti se ima na izjavo uradni pečat.

V isti seji sklène naj se tudi, kako oskrbeti novece za vplačevanje podpisanega zneska, ter imeti v vidu, da se vplačevanje bržkone mora izvršiti v treh do štirih rôkih, počenši od srede leta 1891 do srede leta 1892.

Vrh tega se opomni, da se vplačani zneski od dné vplačitve do dné železniške otvoritve poobrestujejo s 5% posledobno iz stavbinskega zaklada, in da se bode od dné otvorjenja voznje počenši vsako leto razdelila med delničarje ona dividenda, ki bode nastala iz čistega dohodka železnice.

Večina občin oskrbeti si bode morala novece bajé za to vplačitev s tem, da sklène posojilo, in če se to zgodi, sklène naj se tudi v isti seji, kako velik znesek hoče vzeti na posodo občina, in v katerih letnih obrokih hoče to posojilo poplačati; dalje, če hoče to posojilo vknjižiti, in na katero nepremakljivo občinsko imetje.

Dalje se mora tudi skleniti, katera priklada in za koliko časa naj se uvede, da bi se iz tega po-

obrestovalo to posojilo in poplačalo v določenih rôkih.

Ako se n. pr. sklène vzeti na posodo 1000 glđ. s 4 1/2 odstotnim poobrestovanjem in to posojilo poplačati v dvajseth letnih obrokih, mora se taka priklada skleniti za dvajset let, koja bi dajala letnega dohodka blizu 95 glđ.

Tega zneska pa sicer ne bode povsem treba, kajti do otvorjenja železnice povrnilo se bode občini 5% od vplačanih svot, in po otvorjenji pripadla bode očivestno tudi vselej dividenda, dasi bi v prvih dveh letih morda ne znašala 5%; vsekako se pa priklada potem posledobno gledé teh dohodkov more vselej zmanjšati; občina za nekoliko let tudi lahko brez izgube prodá delnice ter iz tega skupila poplača še dolžni znesek na posojilo.

Zajedno se opomni, da posojila občinam proti poplačitvi v obrokih dovoljujeta mestna hranilnica v Ljubljani in kranjska hranilnica.

Kranjska hranilnica n. pr. zahteva 4 1/2% obrestij in povrnitev dohodninskega davka, ki pa odpade, ako se posojilo vknjiži na kakoršnokoli, če tudi neznaatno občinsko zemljišče, — določbo gledé letnih obrokov za povračilo kapitala prepušča povsem rabsodnosti občin; istotako tudi ne zahteva nobenega hipotečnega poroštva, razven, če občine same to želé, da jim ni treba povrniti dohodninskega davka. Jednako ugodne ponudbe stavi tudi mestna hranilnica ljubljanska.

Ko so skleneni vsi ti ukrepi, predložiti se ima zapisnik s podpisno izjavo vred kranjskemu deželnemu odboru, da potrdi sklenene te ukrepe ter zaprosi, naj v slučaju odobrenja priloži dotično potrditev podpisni izjavi in isto vpošlje odboru dolenjskih železnic v Ljubljani.

Na to naj se ukrenejo daljši koraki v dosego sklenenega posojila in v pobiranje priklade.

Ne sklène li politiška občina, temveč kako selo, v kojem upravlja odbor selsko premoženje, — takih

ukrepov, predložiti se ima zapisnik s podpisno izjavo vred občinskemu predstojniku, da istega vpošlje kranjskemu deželnemu odboru.

V tem smislu vposlal bode prihodnje dni dotičnim občinam odbor za gradnjo dolenjskih železnic (načelnik g. baron Schwegel) okrožnico, v koji je obseženo pojasnilo in pouk, kako jim postopati gledé podpisovanja glavinskih delnic (Stamm-Actien).

„Krščevanje na račun“.

Koliko sitnosti in zadreg more in mora nastopiti, kjer so katoličanje popustljivi v načelnih vprašanjih, vidimo zdaj prav očitno na Ogrskem; ondi važna zadeva o vzgoji otrok v pravi veri nima varstva v ogrskih postavah. Minister za uk in bogočastje, katoliški grof Czaky, je izdal 26. febr. t. l. ukaz za „krščevanje na račun“.

Ta ministerski ukaz določuje duhovnikom ali služabnikom katerekoli cerkve, da morajo v slučaju, kedar krstijo otroka iz mešanega zakona, kateri (otrok) bi moral po državni postavi iz l. 1868. p. čl. LVII. § 12. v drugi veri, kakor je ona, čegar duhovnik je otroka krstil, vzgojen biti, tacega otroka krstni list takoj poslati tiste vere služabniku, v kateri se mora otrok po zgoraj imenovani postavi izrediti.*) N. pr. deček iz mešanega zakona med kalvincem in katoličanko mora biti kalvinec postavno. Ako ga krsti katoliški duhovnik po katoliškem obredu, mora takoj ex offio krstni list poslati kalvinskemu pastoru.

Tega se pa branijo katoliški župniki na Ogrskem in po pravici. Cerkev katoliška je prav jasno določila delovanje svojih duhovnikov. Ta določila pravijo: Vsi otroci katoliških starišev se morajo ka-

*) Pozneje ukaz spremeni toliko, da naj župnik pošlje krstni list politišni gosposki in ta ga bo poslala na dotični cerkveni urad.

LISTEK.

Radnje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z.

XIX.

Počasi se je celila težka Boškova rana, dolgo je trajala bolezen in večkrat se je zdelo onim, ki so bdeli pri njegovi postelji, da ne ozdravi več. Najbolj je skrbela za-nj Eliška; često je počivala njena mehka roka na gorkem Boškovem čelu, otirajoč mu pot in gladeč mu lepe kodre. Tedaj je bilo Bošku tako milo, tako blago; tu ni čutil pekoče rane, tu je bil srečen. Niti očij se ni upal odpreti tedaj, boječ se, da bi ne izginilo to, kar je videl z zaprtimi očmi, kakor kakšnega duha, kakor svetel oblak — da bi tako sam ne odpodil svoje sreče.

„Eliška,“ zašepetal je tiho.

„Bedim pri tebi, dragi Bošek, bodi miren in potrpežljiv. Zopet bodeš zdrav. Saj molim zá-te k Bogu in sveti Devici.“

„Vidiš jo“, rekel je nekoč Bošek Eliški, ki je stala pri njegovi postelji. „Vidiš jo? Glej, kako se mi bliža iz nebes na solnčnem žarku. Snežnobela obleka ji pokriva vse telo in njen obraz se mi smehlja tako ljubeznjivo. Mati, mati moja! Ali odpustiš svojemu otroku? Ali mu odpuščaš vse, kar te je kedaj razžalostilo? Ti mi migaš. Tako prijazno

se mi smejaš, kakor bi ne provzročil nobene solze iz tvojega očesa, z nobeno žalostjo ne ranil tvojega materinskega srca. Odpuščaš — odpuščaš.“

Boškov obraz je preletej žar radosti; potolažil se je in se zadovoljno smehljal.

Materin duh ga je obletaval; materinska ljubezen je čula ob njegovih postelji.

Od te dôbe, kar je videl v vročici svojo mater, ozdravljal je vedno hitreje; že je mogel zapustiti posteljo, hoditi po gradu, na dvorišči, iti tudi v gozd ali sesti na konja in jezditii počasi nekaj časa.

Slednjč je ozdravel skoro popolnem in čutil v sebi ono silo, katero je čutil predno je bil ranjen.

„Eliška, ti si me rešila smrti. Ko bi ti ne skrbela tako ljubeznjivo zá-me, gotovo bi že počival v grobu. Moje življenje je v tvoji oblasti, nič več ne pripada meni.“

Bošek z Ledkova bil je res neizrečeno srečen blizu Eliške. Ali njegov ponos mu je očital vedno, da sedi doma, da misli samo ná-se, da skrbi le zá-se v sreči; moral bi iti v boj, kjer krvavi in umira toliko môž. Ali bi bil vreden Eliške, ko bi je ne dobil s hrabrostjo? Kako bi se predrznil imenovati jo svojo, ko bi ne dobil do nje pravice z junaškimi čini, ko bi se ne proslavil s čim velikim?

„Eliška, zdrav sem, in novo moč čutim v svojih žilah. Greh bi bilo, ko bi zanemarjal svoje moči v brezdelnosti. V daljavi divjá vojska in morda prihruje skoro sém in poruši tvoj mir in preti tvojemu

meni nad vse dragemu življenju. Pojdem, moram iti od tod, da pomagam onim, ki imajo jednako prepričanje in moči, kakor jaz. Grem, moram iti od tod, da bi odvrnil s svojo močjo od tebe nevarnost.“

„Ne pridržujem te“, rekla je deklica z mirnim glasom, ali v njenem očesu se je bliskala solza. „Pojdi in se bojuj in Bog te varuj.“

Drugi dan je odjezdil že Bošek z Radinj, da bi stopil v kraljevo službo.

Življenje njegovo je bilo od tega trenutka premikanje od mesta do mesta; vedno mu je pretila nevarnost v neštevilnih bojih. Ali puščica se ga ni dotaknila, ostrina meča se mu ni niti jedenkrat zadržala v telo, čeprav je bil v vsakem boji med prvimi. Varoval ga je angelj, katerega mu je gotovo poslala njegova mati iz neba, ali pa ga mu je izprosila Eliška s svojimi molitvami.

V ubogi češki deželi je divjal boj neprenehoma. Boji niso prenehali, mir je izginil za vedno. Velika večina trdnih gradov se je izpremenila v razvaline; mesta, ki so se ponašala za Karola s svojim bogastvom, zapuščena so in ubožana.

V Pragi je vse narobe; Jan z Želiva priganja tam najnižjo vrsto ljudij k nespametnim dejanjem, ki škodijo mnogo domovini. Več kot sto vasij je popolno uničenih in opustošenih; oni, ki so živeli prej v njih mirno in veselo, vlačijo se sedaj po vojaških taborih od kraja do kraja.

Kam so izginila v tako kratkem času krasna

toliško krstiti in vzgojiti. Vsi otroci mešanih zakonov (katoličan in nekatoličan) se morajo v katoliški veri krstiti in vzgojiti. Cerkev ne dá privoljenja v mešan zakon, če zarobenca ne obljubi s pogodbo katoliške vzgoje, pa tudi v slučaju, da katoliška cerkev ne dobi take obljube, ne izgubi svojega prava do vseh otrok iz mešanega zakona.

Tem cerkvenim določbam pa stojé nasproti državne postave tudi na Ogrskem. Postava iz l. 1868. tirja, da morajo v mešanih zakonih dečki biti vere očetove in deklice vere matere in ne dopusti nobene medsebojne pogodbe, ampak grozi onim hude kazni, kateri bi se drznili ravnati nasprotno.

S tem je država preprečila vsak mešan zakon s cerkvenim privoljenjem. Vendar so se vsejedno taki zakoni sklepali, in katoliški župniki so otroke iz tacihi mešanih zakonov tudi po katoliško krščevali. Zato pa so bili toženi,**) pa navadno oproščeni s tem razlogom, da krst še ne določi vere, ampak da je vsled krsta le kristijan in da je krst itak pri vseh verah enak. Tej motivaciji sodišč se po izreku ministra Czaky-a ni protivil nobeden, torej so imeli jo za pravo.

Katoliška cerkev pa ne prizna te razlage krsta, ampak po naši veri je vsak veljavno krščen človek katoličan in še-le pozneje, kadar sam vedoma in prostovoljno prestopi v krivo vero, neha biti katoličan; ali pa, če je vzgojen v hereziji od mladih nog, mora takoj, ko spozna svojo vero za krivo ali vsaj o njej dvomi, okleniti se katoliške, in če tega ne stori, iz lastne krivde postane pravi krivoverec.

To je naša vera, torej vse kaj drugega, nego je naziranje ogrskih oblastnij.

Če je pa stvar taka, razumevamo, da ne morejo katoliški župniki izpolnjevati ministerskega ukaza: krščevati otroke na način krivovercev.

Znabiti, da je imel minister Czaky dober namen s svojim ukazom in z dodjano premembo posredovanja političnih oblastij, da zabrani preganjanje duhovnikov, če krstijo drugoverce, a s tem, da jim je ob enem naložil pošiljati krstne liste naravnost ali po ovinku krivovercem, je prestopil svoj delokrog.

Zagovarjal se je lahko, dasi ne dobro.

Najprej pravi, da je njegov ukaz „od 26. februarja l. l. izpeljava postave iz 1868. l.“ To je res, a ker je ta postava sama katoliški cerkvi krivična, kakor smo videli zgoraj, zato tudi ukaz za izpeljavo ne more biti boljši.

„Postavi se ni ugovarjalo“, pravi minister. Ima prav, če tudi ne popolno, ker primas Simor je ugovarjal že l. 1868. tej postavi in tudi zdaj ukazu, kar minister sam priznava, samo da ga niso hoteli poslušati. Večina je res sprejela to postavo v tistem času, ko je mlada Madjarska ravno stopila na svoje noge, ter so hoteli vse naenkrat preobrniti in zato

** Čez 200 tacihi tožba so imeli prenesti katoliški župniki, in vselej so jih zatožili protestantski pastori, nasproti pa ni jednega slučajja, da bi bil ovadil katoliški župnik pastora. Kje je toleranca?

svetišča, s katerimi se je odlikovala dežela pred vsemi drugimi? V razvalinah je vse!

Bošek je poznal v kraljevski vojski samega kralja. Prej si ga je predstavljal jednakega očetu Karolu, čegar obraz je videl tako često v viteški dvorani na Radinjah. Ali za koliko se je razlikoval v resnici od onih predstav. To sin velikega Karola? Izraz njegovega obličja, njegov govor, nevreden kraljevega veličanstva, njegova dejanja — vse je ravno narobe od Karola.

„Ali vendar si pri vsem tem njegov sin“, pravil je Bošek sam sebi. „Sin si onega, o katerem mi je pripovedovala mati že v otroških letih toliko lepega, katerega sem že kot otrok častil kakor svetnika. Zato hočem ostati pri tebi in se bojevati za te. Karolov sin si; ako se ti posreči zadušiti upor v deželi, ki ti hoče strgati z glave krono, dedščino po očetu, gotovo izprevidiš potem, čegav sin si in stopiš v stopinje velikega Karola.“

Čeprav ni ljubil Bošek z Ledkova Sigmunda, bojeval se je vendar zanj iz ljubezni do očeta. Boška je največ mučila misel, da je njegov oče v Žižkovi vojski in on sam se bojuje pod kraljevskim praporom. Kaj, ko bi se kedaj sešla v bitki oče s sinom? Ko je pomislil na to, čutil se je jako nesrečnega. O da ga je zadela tako neblaga usoda: da misli drugače in se bojuje na drugi strani, kakor njegov oče! „Ne daš Bog“, molil je, „da bi se kedaj bojeval v boji, kjer bi se tudi oče.“

(Dalje sledi.)

so molčali tudi oni, ki bi bili morali glasno klicati. Čez 22 let je pozno, močno pozno. Dalje pravi minister, da je bil „njegov ukaz pred škofevskim zborom, ki pa ni našel nič naravnost protiverkega v njem“.

To zadnje je hudo, če je res tako, kakor se bere v ministrovem govoru; ker le dvoje je mogoče: da so škofje ogrski zatajili svojo dolžnost, kar ni lahko verjeti, ali pa, da jim je taka raba tega glasovitega ukaza obljubljená, ob kateri morejo ostati cerkvene postave.

K tej ministrovu izjavi piše „Osservatore Romano“, da so škofje ogrski v soglasji z rimskim papežem in smatrajo ukaz za krivičen katoliškemu pravu.

Eno pa je gotovo, da je polovičarska politika ogrskih katoličanov kriva teh homatij, in mnogo bo še steklo Donave memo Budimpešte, predno bodeta ukaz in postava odstranjena. Precéj gailo je v državi Ogrski in malo kulturnega boja jim ne bo škodilo. Začeti pa morejo takoj vleči voz iz močvirja, porabiti vsako priliko za utrditev verske stvari, sicer jih bo liberalizem zadušil. —č.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. decembra.

Notranje dežele.

Srednja stranka na Češkem. Znani češko-nemški poslanec dr. Birnreither je poročal svojim volilcem o svojem delovanju. Med drugim je govoril tudi o tem, da naj se na Češkem osnuje neka srednja stranka, kakor obstoji že na Moravskem. In sicer naj se ločijo češki veleposestniki od mladočeških kričačev ter naj se združijo z nemškim veleposestvom. Kakor računajo, bi imeli po tej kombinaciji Čehi potem 96 poslancev, Nemci 76 in veleposestniki 70, ki bi torej v vsakem slučaju odločevali med Nemci in Čehi. To naj bi bil najbrže vspeh češko-nemške sprave, da bi bili Čehi popolno izročeni milosti Nemcev, združenih z veleposestniki. Koliko odgovornost pa imajo Mladočehi, ker s toliko brezozirnostjo odganjajo od sebe češko plemstvo, ki je Čehom neizogibno potrebno, ako hočejo odločevati osodo svoje dežele! — Tudi Plener je govoril 1. decembra pred svojimi volilei, razpravljal obravnave za češko-nemško spravo ter seveda vso krivdo, da pogajanja nimajo povoljnega vspeha, zvrčal na vlado, Mladočehi in češko veleposestvo. Vlada bi bila morala sklicati deželni zbor že meseca februarja in Staročehi bi ne bili smeli niti za las odjenjati Mladočehom. Obsirno govori proti notranjemu češkemu uradnemu jeziku, poudarja, kako da raste na Češkem nemštvu sovražno gibanje ter izjavlja, da bodo Nemci v kratkem objavili svoje zahteve z ozirom na bistveno spremenjeni položaj.

Socijalni demokrati na Dunaju se sicer vedno oglašajo, toda njih nazoni ne najdejo posebnega odmeva med dunajskimi nižjimi stanovci, ker so jih že preje za-se pridobili združeni kristijani. In prav v tem so si antisemitski voditelji pridobili mnogo zaslug, ker so s svoto agitacijo zaprli pot na Dunaju nevarnim socijalnim demokratom, ki so drugod zeló delavni in celo Slovence osrečujejo s svojim v slovenskem jeziku pisanim delavskim listom, ki izhaja v Trstu in pri vsaki priliki kaže, da so njegovi nazoni popolno socijalno-demokratični.

Veliki Dunaj — nemško-židovska trdnjava. Židovsko-liberalna večina dolenjavevstrijskega deželnega zbora in vlada hititi z vso silo, da se čim preje dožene razprava o združitvi Dunaja s predkrajji. Ker je bil med antisemitskimi poslanci predlogom nevaren vzlasti dr. Lueger, začeli so obravnavo one dni, ko je imel dr. Lueger tožbe zoper židovskega časnikarfa Scharfa. Žid je bil sicer obsojen, a Lueger se vendar tiste dni ni mogel vdeleževati razprav. S tem je bilo mnogo doseženo za židovske liberalce. — Listi poročajo, da bo deželni zbor dolenjavevstrijski zboroval celó med državnim zborom, kar je seveda neumevno, ker je mnogo deželnih poslancev tudi v državnem zboru in ker v zbornicah ne morejo istodobno delovati.

Vnanje države.

Rusija. Te dni je došel v Peterburg srbski minister Božkovič; car in carica sta ga prav prijazno sprejela ter pokazala ob jednem svojo naklonjenost do Srbije. — Ako je res, kar poročajo „Times“ iz Peterburga, izdala je ruska vlada nov ukaz, vsled katerega morejo židovi le tedaj prestopiti k pravoslavni cerkvi, če tudi njih žene, stariši sorodniki in otroci k pravoslavni cerkvi prestopijo. Do zdaj je navadno jeden ali drugi ud iz kake židovske družine prestopil k ruski cerkvi, da je zadobila s tem vsa družina pravico bivati na ruskih tleh. In sicer bodo morali židovi prestopiti le k rusko-grškemu veroizpovedanju, ne pa h katoliškemu ali protestantskemu.

Italija. Rimska stolica je osnovala dve komisiji, in sicer obstoji ena iz kardinalov, druga pa iz laikov. S to naredbo namerava papež dati katoliškemu gibanju v Italiji jednotno mer in napraviti

sporazumljenje med katoliškimi društvi, časniki itd. Prvo komisijo tvorijo kardinali: Oreglia (predsednik), Rampolla in Apolloni; drugo pa predsedniki treh glavnih katoliških društev v Italiji, namreč: Paganuzzi, Allata in grof Piantini. Tej komisiji bo priredjan magr. Delai kot duhovni svetovalec. V teh dveh komisijah se bode pretresovalo o vseh važnejših vprašanjih. — „Osservatore Romano“ je izdal objavo o prihodnji organizaciji katoliške stranke na Italijanskem, v kateri pravi mej drugim: Sedaj se prične sicer težka, toda vzvišena naloga, sležno in vstrajno delovati na Italijanskih in katoliških tleh nasproti zbornici in vladi, katera je vsled svojih prostožidarskih in puntarskih nazorov protikatoliška in protitalijanska. Mirno pa odločno si moramo osnovati katoliško in italijansko zbornico nasproti prostožidarski in tuji zbornici.“ List obeta prosto razložiti, kako bi se dosegel ta namen ter prosi italijansko katoliško časnikarstvo, naj bi pospešilo organizacijo in gojilo namene imenovane katoliške stranke.

Nemčija. Iz Berolina se poroča dné 1. decembra: Današnji dan je bil za Berolin in armado slavnostni dan. Praznovala se je namreč 250letnica, odkar je nastopil prestol izborni knez Friderik Viljem. Cesar se je podál jutraj iz gradu do sohe velikega izbornega kneza ter je položil na spomenik lavorov venec, nagovoril z gorečimi besedami tamšnjo vojaško deputacijo, potem je nadzoroval vojake in je bil povsodi burno pozdravljan. — Dné 4. decembra se bode sošla v pruskem bogočastnem ministerstvu konferenca o višjem šolstvu, katere se bode vdeležil tudi cesar sam.

Francija. V neki tajni tiskarni v Parizu so natisnili anarhističke pozive na armado ter jih zadnji teden po dva, tri ali pet tisoč komadov tajno razposlali na vse francosko vojaštvo. Policija še ni prišla na sled ni tiskarni niti dotičnim anarhističkim agitatorjem.

Anglija. Iz Londona se poroča dné 1. decembra: Parnell ni še odpotoval v Cork; zakaj namerava se vdeležiti shoda irskih poslancev. — Dné 1. decembra so se zbrali v Dublinu udje nacionalne stranke in so sklenili z 29 proti 12 glasovom resolucijo, v kateri so naznanili, da naj Parnell še ostane načelnik stranke.

Luksemburg. Državni minister Eschen se bode sošel dné 2. t. m. v Koblenci z velikim vojvodo ter se podal z njim v Hago. Luksenburško vlado bodo zastopali pri pogrebu nizozemskega kralja štirje ministri, zbornico njen predsednik in dva poslauca, glavno mesto pa župan.

Turčija. Turška vlada namerava poslati zastopnikom evropskih držav okrožnico, v kateri bo naznanila svoj sklep, da bode z ozirom na zadnjo proti turški vladi naperjeno izjavo, katere so se vdeležili tuji podložniki, iztirala jih preko mej, če bi se utegnili še enkrat vdeležiti enakih izgredov. Povod temu koraku turške vlade je dala okoliščina, da je bilo pri zadnji demonstraciji grškega patrijarhata tretjina grških rogovoležev.

Severna Amerika. Predsednik Združenih držav, Harrison, je sporočil kongresu ter mu naznanja, da so razmere do vseh evropskih držav in vzhoda prav prijateljske. Vezi z ameriškimi državami so se utrdile s pansameriškimi kongresom.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. Z ozirom na dopis iz Domžal, priobčen v 269. številki „Slovenca“, prosim, sklicevaje se na § 19. tisk. zak., da sprejmete v svoj list sledeči popravek:

Ni res, da sem se pri političnem ogledu dné 10. oktobra 1889 prav prijazno pogovarjal s kmeti ter jim to in ono reč razjasnil.

Jaz pri tem ogledu niti intervenoval nisem, kar je tudi čisto naravno, kajti moj šef g. dr. Alfonz Mosché prevzel je zastopstvo železnice še le 14. novembra 1890.

V Ljubljani, dné 28. novembra 1890.

Dr. Karl Triller.

Iz Št. Jurja pri Šmarji, 25. novembra (Družba sv. Mohora.) Prejeli smo zopet težko pričakovane knjige naše slavne družbe sv. Mohora. Družba nam je letos podala zopet izborno poučno in zabavno berilo, spolnila je zopet svoj vzvišen namen, da podá milemu narodu krepke duševne hrane v zabavo in pouk.

Kako ponosno smé kazati in klicati vsak Slovenec drugim narodom, posebno pa našim nasprotnikom, da mali in pohlevni slovenski narod, akoravno raztresen v mnoge pokrajine, se je združil v tej družbi v veliko in mogočno silo, ki je z božjo pomočjo dospela do časti in slave, tako, da nam jo zavidajo mnogo bolj izobraženi sosednji narodi. Res da mnogo, mnogo bi se lahko še več storilo. Ako jih je že v nekaterih župnijah nad sto vpisanib, vendar jih je mnogo, ki jih je Bog obdaril s premoženjem, da bi lahko vtrpeli kaki goldinar, ako ne za sebe, pa za bolj ubožnega ukaželjnega bralca.

* Dolenjska stran se pri vsi svoji revščini kaže v lepem svitu, mnogobrojno udov vseh stanov je vpisanih v to prekristno društvo. Kajti knjige družbe sv. Mohora tako poljudno pisane, zadostujejo v vseh zadevah našemu vernemu ljudstvu, naj si že bodo nabožne, gospodarske ali poučne vsebine. Dobre knjige so naše najljubše prijateljice, naj si že bode v veseljih ali žalostnih dnevih.

Louis Mercier pravi: Knjige preskrbujejo nam v vsakej dobi priljubljeno delo, sladko in koristno zabavo; odvrtačajo nas od hudobnega in nemirnega sveta, posajajo nas mej modre in mirne može. Pametno čitanje je tolažilo v skrbéh; razumen voditelj na poti življenja; luč našej nevednosti; podpora v nesrečah, mirna družba v prepirih, zdravilo dušnim bolestim; gotovo sredstvo proti ljudem in njihovi krivičnosti.

Macanala, veliki angleški povestnik, piše: Kolikor se spominjam, bile so mi knjige najboljše prijateljice in tolažnice v nesrečah in najljubeznivejše družice v samotji; nadomestovale so mi v uboštvo bogastvo, v pregnanstvu domovje.

Koncu tega dopisa pa zakličem: Naj živi, naj cvete, naj raste družba sv. Mohora v ponos in slavo milega slovenskega naroda! F. F.—r.

Z Notranjskega, meseca decembra. (Postavni načrt za ogledovanje mrličev.) Po naključju nam je prišla v roke števec 263 nemške ljubljankanke od dne 15. novembra, v kateri smo brali, da je bil v 10. seji deželnega zbora načrt nove vredbe za ogledovanje mrličev, izdelan od dr. Keesbacherja, v posvetovanje izročeni upravnemu odseku. Ne domišljujemo si, da bi bili strokovnjaki v omenjeni zadevi, in od načrta nam ni znano več, kot je brati v Ljubljankanki, a vendar si dovoljujemo nekatere opazke k temu, kar smo ondaj brali. Prisojamo si nekoliko pravice do tega, ker tudi naše revno telo ima v svojem času pasti pod oblast te postave.

Namen mrliškega ogledovanja menda je, da živih ne pokopujejo in da se ne more prikriti pošilna smrt vsled kake hudobije. Absolutna gotovost se ne dá doseči, a nihče ne bo oporekal, da je želeli vsaj relativne gotovosti, kolikor je mogoče brez neprimerno velikih stroškov in nepotrebnih sitnostij.

Poglejmo nekatere določbe predloženega načrta: Od opravila mrliških oglednikov načelno izključuje učitelje in cerkvenike. Da za učitelje zaradi zdravstvenih vzrokov ni primerno to opravilo, umemo, a da bi za cerkvenike ne bilo, tega naša kmetijska pamet ne more umeti. Kar naravnost smo se pa prijeli za glavo, ko smo čitali, da za ta posel bi bili po kmetih najbolj pripravljeni konjski kovači! Zakaj niso pripravljene cerkveniki? Zato, ker prihajajo v dotiko z ljudmi in ker imajo notorično nagnenje za mazaštvo — kurfušarijo. Kar se tiče poslednje, so gotovo veleučnemu gospodu deželnemu zdravstvenemu referentu na razpolaganje statistični izkazi, koliko cerkvenikov je vsako leto zatoženih in obsojenih zaradi mazaštva; a mi smo poznali že dosti cerkvenikov, toda med njimi nobenega ne, kateri bi se bil pečal s kurfušarijo. Videli smo tudi že dosti kovačev, a med njimi malo takih, h katerim bi ne bili hodili ljudje iskat pomoči za bolne konje in krave, ako ni bilo blizo kakega konjederca, če se tudi zdravilstva niso nikjer učili, kot v domači kovačnici in v sosednih hlevih. Znano pa je v obče, da po kmetih radi hodijo iskat zdravil tudi za ljudi k njim, ki zdravijo živino, misleč si, kdor za živino kaj vé, bo znal tudi ljudem pomagati.

Drugi domišljevani nedostatek pri cerkvenikih je, da dohajajo v dotiko z ljudmi. Res je to. Kovači pa dohajajo v dotiko s konji, in ravno zato naj po naših mislih ogledujejo ljudi cerkveniki, kovači pa konja. A kaj si misli sostavljavec večkrat omenjenega načrta s to dotiko? Morda da se po cerkveniku kal nalezljive bolezni ložej in bolj razširja, kot po kovaču? Cerkvenik gre od mrliča k duhovniku zaradi pogreba in potem domu k svoji družini, če je oženjen. Kovači večinoma tudi niso brez družin; v kovačnicah in pred njimi po vaseh se navadno zbirajo može, kakor v Ljubljani v kazini in pred kazino, ter ondaj domače in vnanje dnevne novice in prigodbe rešetajo in pretehtujejo, kakor pri vas mestni postopači in posedači. Konji tudi sami ne hodijo pred kovačnico, si ne vzdigujejo nog in ne branijo muh; videli bode pred kovačnicami vedno dosti ljudij ne le iz domače vasi, ampak tudi iz družih. Nevarnost za razširjenje nalezljivih kužnih bolezni je torej pri kovačih, ako ne večja, jednaka kakor pri cerkvenikih. Ti že tako morajo hoditi k

bolnikom z duhovniki in pomagati pri pokopih; če torej še kovače pripravljete za ogledovanje mrličev, bode imeli dvojne raznašalce kuge po soseskah.

Ker imajo cerkveniki opraviti pri previdovanju bolnikov z duhovniki, navadno že od tod vedó, za kakšnimi boleznimi umirajo in ložej tudi spoznajo, kjer bi utegnili biti kaka zvižaja ali hudobnost. Zanesljivi so pa cerkveniki v obče menda že tudi toliko kot kovači. Vsaj jim cerkveni predstojniki zapajo cerkvene ključe; večinoma so privajeni snage in rednosti, in kolikor toliko že zaradi svojih cerkvenih predstojnikov skrbé, da svojo službo zvesto opravljajo bodisi v cerkvi ali pri mrličih.

Čast poštnim kovačem; toda, gospóda mestna, ako bi se utegnili primeriti, da bi vam tu pri nas na kmetih umrla soproga ali ljubljjen otrok — ne želim vam tega ne — prašam vas, ali bote raji pustili našega črnega vaškega kovača k dragim rajnikom, da njihovo mrtvo telo ogleda in preišče po postavi, ali čednega snažnega cerkvenika, ki je po naši kmečki navadi od rojstva in krsta otrokovega do bolezni in smrti večinoma prijatelj in dostikrat svetovalec, pred katerim se ne prikrivajo hišne in družinske skrivnosti?

Kaj pa če kovača ni v fari? Učitelj in cerkvenik ogledovanja mrličev prevzeti ne smeta, drugega sposobnega ni, ali morda nihče prevzeti ne mara? Komu se bo izročilo varstvo mrlišnic in v njih ležečih mrličev, ako je morda oglednik konjski kovač v stanovanju na drugem koncu fare?

Koliko nepotrebnih potov do oglednika, do cerkve, pokopališča itd.

Zaslужek pri ogledovanju mrličev tudi cerkvenikom ni na škodo; vsaj je njihova plača navadno jako pičla, tako da je pri marsikaterih cerkvah velika težava jih dobiti in zdržavati. Zakaj bi se jim še ta priboljšek kratil? Ako sedanje poučevanje po tiskanih navodilih in priličnih razjasnilih od strani okrajnih zdravnikov ne zadostuje, temveč je vsekako potreben poseben nauk v ljubljanski bolnišnici, bi se menda cerkveniki ravno tako lahko priučili potrebnih vednostij kot konjski kovači.

Predlaga se plačilo za ogledovanje povikšati v domači vasi od 35 kr. na 50 kr. in v vaseh izvan stanovanja oglednikovega od 50 kr. na 1 gld. Preračunalo se je hitro, da za 12.000 mrličev na leto povprek bi se plačevalo po 9000 gld. Prijatelj počasi; ta račun bi veljal, ako bi imel vsak oglednik poleg domače vasi le še eno samo drugo v svojem okraju. Toda večinoma se po tri, štiri, pet, šest ali še več vasi pokopuje na eno pokopališče, in torej bi za enim ogledom s 50 kr. prišlo do pet, šest ali še več po 1 gld. Kaj še-le v hribovskih farah, kjer bi imel oglednik morda komaj par hiš v svoji vasi, in druge vse raztresene? To povikšanje bi bil znaten in občutljiv nov davek za revne kmete in za občine, katere bi ga morale tirjati ali pa skladati.

Plačilo naj ostane, kakoršno je. Kri uteče človeku tudi pri kapljah iz nosa in ne le samo z močnim curkom iz globoke in široke srčne rane. A nove naprave in postave našemu ubogemu ljudstvu vedno po malem puščajo, zdaj tu kake krajcarje, zdaj zopet tam in tod kaj malega, češ, vsaj se ne pozna veliko. A iz premnovega malega se nabere veliko, težko breme, ki je že zdaj skoraj neznošljivo. Le prerado bi se vravnalo vse pregosposko, in povikšuje se vsled tega število tistih, kateri bi se radi vozili v kočijah, a tudi število njih, ki morajo hoditi v črevljih zvezanih z brezovo trto ali še celo bosi. Gospóda, ki poznate naše kmečke razmere le iz aktov na zeleni mizi, ali pa po prazničnih izletih in veselicah po deželi, pazite, da ne bote izpili ljudstvu krvi pri kaplji do zadnje kaplje. Da naši kmečki ljudje, ki toliko ljubijo svojo domačijo in so s tako malim zadovoljni, zapuščajo dom in silijo čez morje, to ni brez pomena in gotovo ne zastoj.

Podira se staro večkrat brez potrebe in stavi v naglici brez zadostnega pomisleka novo, katero kmalu samo na kup zdrhiti, da morajo že komaj čez leto in dan popravljati in krpati lastna dela sami stvaritelji — kovači postav.

S Koroškega, meseca decembra. (Vravnava Drave.) Drava na Koroškem se ima zgraditi v 10 letih, v to se potrebuje 2.500.000 gld. Od tega se ima porabiti 2.000.000 za vravnaje vodene struge, a 500.000 za zgradbe pri hudournikih. Posebej v to sestavljena komisija ima to izvršiti, njej na čelu je c. kr. deželni predsednik, privzeti so pa tudi zastopniki srenj in sosedov-mejašev. Drava se ima v svojem teku od Tirolske noter do „Mühlgrabna“ pod Veli-

kovecem skrčiti od 190 na 178 kilometrov. Da bi se ves tek Drave vravnal, bi potrebovali še tri- ali štirikrat več denarjev; vravnala se bode reka le tam, kjer največ škode dela. Ker pa zmirom denarjev primanjkuje, se ne morejo dela bolj na obširno poprijeti in tako se zgodi, da večkrat voda podere delo, ki se je komaj začelo. Dosihmal je zagrajenih sedem večjih hudournikov v gorenji dravski dolini, pri šestih se dela še vrše in pri enem se bode začelo. Povodenj l. 1889. je pokazala, da so dela dobro zvršena. Gramoza po teh jarkih pride sedaj veliko manj, vendar ga pa Drava s Tirolskega mnogo mnogo nanaša. Na Tirolskem so že pred desetletji začeli Dravo graditi pri Liencu, ne gledé na Koroško; vodo so tam ugnali med velike nasipe, ki strugo ožijo, da bolj hitro dere, pesek in gramoza pa na Koroško odnaša. Občini Flaschberg in Gorenji Dravberg sta tako skoro popolnoma uničeni, le višje nadzorstvo, ki naravna oboje nasprotnih si prizadevanj, more tukaj pomagati, da se sčasoma kaj na bolje obrne. Z visokimi nasipi pa Drave na Koroškem ne morejo graditi, ker prvič za to denarjev nimajo, drugič pa tudi za dolgo časa ne koristi; nasipe je od leta do leta delati više in odmakniti jih od struge, ki se po vsaki povodnji zasuje, ker voda peska ne odnaša, vode, ki pritekajo, ne morejo v glavne struge in svet zamašijo; ako pa voda na tem ali na onem kraji nasipe predere, potem pa nastane nesreča velikanska. Sploh prevladuje misel, da ta svota nikakor ne zadostuje za velikansko podjetje. Leta 1889 so se posvetovali, bode li mogoče shajati s temi denarji, a povodenj leta 1889 je pokazala, da bode treba še dodati za nove zgradbe 54.200 gld. in za ohranjenje 103.700 gld.

K tem izrednim gradbenim stroškom 54.200 gld. treba bode še 365.000 gld., da se izvrši glavni načrt. Primanjkuje tedaj najmanj še 420.000 gld., ako teh ne bode mogoče dobiti, ostane delo nedovršeno. Ohranitev bode požrla mnogo denarja, a glavni namen vendar ne bode dosežen.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar in cesarica) vrneta se danes zvečer iz Miramara na Dunaj. Ob 6. uri 15 minut zvečer odpelje se posebni dvorni vlak, sestojé iz šestih vozov, pod vodstvom nadinženrja O. Schüllerja in dvornega svétnika Klaudivja, iz Miramara na Dunaj; v Ljubljano dospé baje ob 11. uri zvečer, a na kolodvoru, kakor umevno, radi pozne ure ne bode oficijelnega vsprejema. Preko Gradca pelje se ob 3. uri po noči.

(Dr. Holub,) ki danes predava v Gradci, pride v Ljubljano jutri popoldne s poštnim vlakom. Deželni odbor kranjski je z ozirom na zvanstveni smoter predavanja vsled prošnje mestnega županstva, na katero se je obrnil bil dr. Holub zaradi dvorane, prepustil brezplačno redutne prostore. Pričakovati je, da bode tudi občinstvo osvedočilo živo zanimanje z obilno vdeležbo.

(Slovesno poslovlilo.) Kakor smo že v soboto napovedali, napravili so dijaki gimnazijski krasno serenado deželnemu šolskemu nadzorniku, prejšnjemu in sedanjemu, g. J. Smoleju in g. J. Šumanu. Nekoliko pred osmo uro zvečer je korakalo dvesto učencev z raznobarvenimi lampijoni v spremstvu nad dvesto drugih tovarišev iz gimnazijskega poslopja najprej pred stanovanje bivšega in potem pred hišo sedanjega nadzornika, ter so pevci pred vsakim zapeli tri pesmi, dve slovenski in jedno nemško, in nato vrnili se zopet v šolsko poslopje. — Drugi dan, v nedeljo, pa so se zbrali profesorji obeh tukajšnjih gimnazij in realke — tudi kočevska gimnazija je poslala zastopnika — v konferenčni sobani višje gimnazije. Malo pred 11. uro se peljejo trije gg. ravnatelji — obeh gimnazij in realke — po bivšega g. nadzornika, novi ga sprejame v šolskem poslopju, in pripeljejo ga v sobano, katera je bila krasno ozaljšana s cvetlicami, raznimi zastavami in prapori, ter s podobo presvetlega cesarja v sredi. Novi šolski nadzornik g. J. Šuman pozdravi s krepko besedo svojega prednjaka, opiše njegovo marljivo delovanje na šolskem polju, razodene v imenu vseh pričujočih srčno radost o tem, da so cesar poslali njegove zasluge, ter izroči naposled bivšemu nadzorniku knjigo-spomenico s fotografijami profesorjev obeh gimnazij ljubljanskih, gimnazije novo-meške in kočevske, pa tukajšnje realke, — učiteljska pripravnica se ni vdeležila. — prošeč Boga, naj ljubljene g. nadzornika ohrani čvrstega še mnoga leta! Na to spregovori g. nadzornik J. Smolej ginjen

ter se zahvaljuje najprej govorniku za prelepo čestitko, hvaležno oménja cesarjevega poslatenja, ter hvalo daje vsem gospodom profesorjem, s katerimi je toliko let prijateljsko deloval tako, da se loči, pravi, mislim brez kake sovražnosti. Deloval sem po svoji vésti, mladina naša je dobra, in posebna hvala bodi vsem gospodom za prelepi spominek. Ločitev mi je v tem olajšana, ker vidim, da je v krepkih rokah naše šolstvo itd. Potém je ségel vsakteremu pričujočih v roke, ter priporočil se v prijateljski spomin še v prihodnje. — Vsa svečanost bila je jako dostojna. Zvršila se je poménljivo ravno o godu novega ravnatelja gimnazijskega Andreja Senekoviča in malo pred godom drugega ravnatelja Frančiška Ksav. Wiesthalerja. Z g. J. Smolejem pa se je od kranjskega šolstva poslovil v resnici pravi stari Kranjec, kateri je vedno verno služil presvetlemu cesarju, pa je dajal tudi Bogu, kar je Božjega. Slava mu!

(Častni občán.) Dolenjska občina Šmihel-Stopiče je imenovala deželnega in državnega poslanca gosp. Fr. Šuklje-ja za častnega občana, pripoznajoč njegove zasluge gledé dolenske železnice in preložitve dolenskih cest.

(Železniška zveza med Dalmacijo in Bosno.) Kakor v Mostaru izhajajoči list „Glas Hercegovca“ poroča, pričeli so trasovanje železnice med Travnikom v Bosni in Sinjem v Dalmaciji.

(Draga bolezen.) Iz Opatije nam piše prijatelj: Radi ozdravljenja obolelega sina vojvode Virtemberškega biva že od 8. oktobra vsa rodbina tu v Opatiji ter ostane še do 9. t. m. To bivanje, kakor sem poizvedel iz verodostojnega vira, stalo bo — 40.000 goldinarjev! Vojvodinja Izabela Virtemberška, hči nadvojvode Albrehta, ves čas bivanja v Opatiji hodi vsak dan k sv. maši, ob praznikih celó dvakrat, in prejme sv. obhajilo. Jako se odlikuje v dobrotelnosti do šolske mladine.

(Spomenik Jos. M. Hurbanu.) Na Slovaškem postavili bodo znanemu rodoljubu slovaškemu Jos. M. Hurbanu spomenik ter so pričeli v ta namen nabirati prispevkov. Spomenik bode zgrajen nad gomilo Jos. M. Hurbana v Hlubokem v nitranski stolici. Ako bode preostalo novcev, založili bodo „Hurbanovo ustanovo“, katere obresti bodo uživali marljivi in npravni slovaški dijaki.

(Dolenjsko pevsko društvo) v Novem Mestu ima svoj redni občni zbor v petek, 12. t. m., v „Narodnem domu“ zvečer ob 8. uri. Na dnevnem redu je poročilo o odborovem delovanji, volitev novega odbora in razni nasvèti.

(„Dolenjski Sokol“) priredi dné 6. t. m. svoj vsakoletni „Miklavžev večer“. Razdelila se bode ob tej priliki tudi obleka med potrebno ubogo šolsko mladino, katero so oskrbele nekatere rodoljubne novomeške gospe.

(Iz Šmartina) pri Litiji se nam poroča: Zastop naše občine je v svoji seji dné 30. nov. izvolil častnima občanom gg. deželna poslanca L. Svetca in J. Višnikarja v zahvalo za vrlo zagovarjanje preložitve ceste čez Bogenšperk. — Dostavek vredništva: Če je hotel slavni občinski zastop dosleden biti v svoji hvaležnosti, moral bi izvoliti častnimi člani tudi ostalih 14 poslancev, ki so glasovali za preložitve, ne zaupnic pa poslati onemu poslancu, ki se je nalašč v tej zadevi dvakrat peljal v Šmartino, oziroma na Bogenšperk, vodil deputacijo k p. n. gospodoma deželnemu glavarju in deželnemu predsedniku, spisal prošnjo na deželni zbor, naj se preloži vsa cesta itd. Sapienti sat!

(Odbor akad. društva „Slovenije“ na Dunaji) se je vsled dopolnilne volitve, katera se je vršila dné 22. novembra t. l., deloma premenil; sestavil

se je sedaj v nastopnem redu: Predsednik: Lavošlav Batič, slušatelj prava; podpredsednik: Jakob Žmavec, slušatelj phil.; tajnik: Frančišek Prosenec, sluš. phil.; blagajnik: Frančišek Regally, slušatelj prava; kujižničar: Josip Malerič, sluš. med.; arhivar: Frančišek Jankovič, sluš. med.; odbornik: Božidar Tomšic, sluš. prava. Namestnika: J. Polenšek, sluš. prava, in A. Pavlin, slušatelj na živino-zdravniškem zavodu. Revizorji: F. Gorup, slušatelj prava; A. Furlan, sluš. prava; Dr. Zakrajšek, slušatelj med.

(Katoliška družba rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu) praznuje dné 8. decembra ob polu 8. uri zvečer svojo obletnico z raznovrstnim zanimivim programom.

(Judeževi groši.) Pod tem naslovom nam piše rodoljub s Koroškega: V Šentlipšu se je v nedeljo dné 16. pr. m. zvršil pomenljiv in za nas Slovence nevesel dogodek, ki glasno pričuje, kako zagrizeni Nemci porablajo vsa sredstva, da bi nas ponemčili. Imenovani dan so namreč otvorili v Šentlipšu, na čisto slovenski zemlji, nemško šulvereinsko šolo. Po božji službi, pri kateri so šulvereinski peveci peli edino le nemške pesmi, je bilo blagoslovljenje šolskega poslopja, na katerem je vibralo brez števila nemških zastav. Po blagoslovljenju so se vrstili sami nemški govori in nepopišno veselje se je bralo na obrazih onih nemških učiteljev, ki so s podporo Judeževih grošev šulvereina v znesku 500 gld. slovensko šolo popolnoma ponemčili. Kje so bili zavedni Slovenci, ki naj bi bili odbili šulvereinove groše? To je pač žalostno znamenje, da so zadremali šentlipški narodnjaki. Žalost polni človeku srce, ko mora videti in čutiti tok silne germanizacije. Za Judeževa groše nekateri prodajajo svoj rod in jezik.

Telegrami.

Miramar, 2. decembra. Danes dopoldne je sprejel cesar v avdijenci predsednika deželnemu nadsodišču dr. Defacisa, gm. barona Komersa, policijskega vodjo dvornega svetnika pl. Pichlerja in podpredsednika deželnemu odboru dr. N. Luzzatta.

Dunaj, 2. decembra. V nižjeavstrijskem deželnem zboru je v današnji večerni seji poročal deželni maršal, da mu je bil izročén predlog, naj se poročevalci nekaterih časnikov izključijo iz zbornice; vendar pa tega predloga ne more dovoliti, ker je proti deželnozborskemu pravilniku. Na to se je nadaljevala razprava o Velikem Dunaji. Odklonjeni so bili vsi nasprotni predlogi, sprejela se je šestletna veljava mandatov občinskih svetnikov, vzlasti odločno za to je govoril cesarski namestnik ter zavrnil napade na vladu povdarjaje, da bo ljudstvo kmalu spoznalo, kedo mu meče pesek v oči. — Konferenca o avstrijsko-nemški trgovinski pogodbi se je danes otvorila. Grof Kalnoky je povdarjal važnost tega vprašanja za gospodarsvene interese obeh držav, kakor tudi za trgovsko-politiški položaj Evrope ter izrazil upanje, da bode pogajanje vkljub mnogim težkočam imelo ugoden vspeh ter utrdilo tesne politiške vezi med Avstrijo in Nemčijo na polji trgovinskih razmer. Pod predsedništvom sekijskega načelnika Szögyenyi-ja se je potem posvetovanje pričelo.

Haga, 2. decembra. Včeraj popoldne ob štirih se je pripeljalo truplo kraljevo. Na kolodvoru so bili ministri, oblastva in vojaki. Prihod vlaka so naznanjali topovi in zvo-

novi. Med neštevilno množico je šel sprevod v kraljevo palačo, kjer so postavili krsto.

London, 2. decembra. Na shodu 74 irskih poslancev, se je več govornikov izrazilo za Parnellov odstop. Parnell je pa opomnil, da ima irsko ljudstvo za seboj in ne bo odstopil na zahtevanje shoda. Razgovor so na danes odložili.

Carjigrad, 3. decembra. Sultan je odgovoril na adresu armenskih veljakov, da goji vedno isto naklonjenost do Armencev in da je zadovoljen z izjavo zvestobe. Tudi upa, da bodo oni, ki so adresu podpisali, kazali pravo pot onim, kateri so v zmotnjavi.

Washington, 3. decembra. Letno poročilo tajnika v finančnem ministerstvu Windoma na kongresu opomni, da bi utegnila potrebna biti izprememba postave o tarifi, vendar naj se počaka, kako se bo obnesla, predno se začne preosnovati. Vrednost vnanje kupčije je bila v preteklem finančnem letu največja, kolikor jih je bilo do sedaj.

Umrli so:

28. novembra. Marija Malaverh, beračica, 66 let, sv. Petra cesta 79, marasmus.

1. decembra. Marija Končar, puškarkjeva vdova, 58 let, Žabjak 2, otrpnenje pljuč.

Tuji.

1. decembra.

Pri *Maticu*: Dr. Globočnik iz Kranja. — Krain, Rosenstock, Goldschmidt, Löw, Kothl, Menkeš, trgovci; Günther, z Dunaja. — Hanusch, nadgozdar, z Notranjskega. — Šerko, Pogačnik, trgovec, iz Cerknice. — Braune iz Kočevja.

Pri *Sona*: Steiner, Böhm, Lampel, trgovci; Podobnik, potovalec, in Britetius, z Dunaja. — Kretza iz Trsta. — Gasser, rgovec, iz Gorice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milij.
opazovanja	zrakomera v mm	topimera po Celsiusu				
7. u. zjut.	736.8	0.0	sl. jzap.		dež	6.40
2. u. pop.	733.9	1.0	sl. zap.			dež
9. u. zveč.	730.7	0.8			oblačno	
Srednja temperatura —0.6°, za 7.0° pod normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafočno poročilo.)

3. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 90 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	88 " 90 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 95 "
Akcije avstr.-ogerske banke	982 " — "
Kreditne akcije	301 " 75 "
London	115 " 20 "
Francoski napoleond.	9 " 12 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 47 "
Nemške marke	56 " 55 "

Tržne cene v Ljubljani

dne 3. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 65	Špeh povejen, kgr.	— 68
Rež,	4 85	Surovo maslo,	— 72
Ječmen,	4 70	Jajce, jedno	— 3
Oves,	3 —	Mleko, liter	— 8
Ajda,	4 39	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso,	4 55	Telečje	— 64
Koruza,	5 10	Svinjsko	— 58
Krompir,	2 41	Koštrunovo	— 36
Leča,	10 —	Pisance	— 45
Grah,	10 —	Golob	— 15
Fižol,	8 —	Seno, 100 kgr.	1 61
Maslo,	— 86	Slama,	1 78
Mast,	— 68	Drva trda, 4 mtr.	6 60
Špeh svež,	— 60	" mehka,	4 40

Pred nekaj dnevi izšla je v slovenskem, lahko umljivem jeziku

Okrožnica
našega Svetega Očeta
Leona XIII.,
po božji previdnosti papeža,
o najtehtniših dolžnostih krščanskih
državljanov.

Poslovenil je Okrožnico prečast. g. L. Jeran, vrednik „Zgodnje Danice“, potrdilo pa visokočast. knezoškofstvo. — Dobiva se komad po 8 kr. v „Katoliški Bukvarni“. 50 komadov gl. 3-50, 100 komadov gl. 6.— (3-2)

Sargova glicerina zobna crema.

Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.
Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Kalodont.

Od zdravstvenega urada potrjeno.

Prav prilično na popotovanji. Dišeče okrepčevalno.
Neškodljivo celó za najnežnejše zobe.

V Nemčiji, Franciji itd. se rabi že z največjim vspehom, nadalje na dvorih, v najvišjih krogih, kakor tudi v navadni družini.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. Komad 35 kr. (6)